

श्री.जयदिप डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयता - सातवी (14 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस चौदा :

+ वाचा व समजून घ्या.

३. तोडणी

झाली आता तुपली साळा. खाऊन घे...आन् झोप. तांबड्यात तोडीला जायचं हाय. जा, झोप जा,' असं म्हणून गप्प केलं. शंकरच्या मागे उभं राहून खांद्यावर हात ठेवून विचारताना उसाच्या पाचटानं साळलेल्या अंगावरच्या खुणा पाहून वसंत हबकून गेला होता. त्याच्या मनात शिक्षणाविषयीची उलघाल होत होती. शंकरच्या बोलण्यानं वसंत उपाशीच झोपला, तर मीराला फार वाईट वाटलं.

कोपीबाहेर अंधूक उजेडात तारानं चूल शिलगावून तवा ठेवला. भाकरी थापण्याच्या आवाजानं वसंतला जाग आली. शंकरनं नदीवर जाऊन गुंडभर, तर मीरानं कळशीभर पाणी आणलं. शंकरनं थळात जायची तयारी चालवली होती. मीरानं पाट्यावर मिरचीचं वाटण वाटून आईकडे दिलं. 'मिरे अगं आवर लवकर, त्या वश्याला उटीव. आरं आवरा लवकर, गाड्या निघाल्या.' शंकरच्या आवाजानं तारानं कालवणाला फोडणी दिली. सगळ्यांच्या गाड्या वाटेला लागल्या. शंकरनंही आपली गाडी जुंपली. तारा धुडक्यात कोयता, भाकरीचं पेंडकं अन् कालवण घेऊन गाडीत बसली, तशी मीराही परकर सावरत बसली. वसंत कोपीमागं खुटून बसला होता. तारानं वसंतपाशी जाऊन समजूत काढून त्याला गाडीत बसवलं अन् गाडी फुपाट्याच्या रस्त्यानं वाटेला लागली.

शंकर आणि तारा उसावर घाव घालत होते, तर मीरा अन् वसंत त्याच्या मोळ्या बांधून सडकेला आणून टाकत होते. सडकेवर पडलेल्या कागदावर वसंतची नजर खिळली, तसा वसंतनं कागद उचलून हातात धरला; पण कागदावरच्या संस्कृतमधल्या शब्दांचा उलगाडा नीट होत नव्हता. रस्त्यावर सापडलेल्या कागदावरचे शब्द वसंतनं आईला वाचायला लावताच, 'पोरा, मले तरी कुटं वाचता येतंय, मपली साळा तर दुसरीच झालीय', असं आई म्हणाली. कागदावरच्या शब्दांचा मीराकडूनच नीट उलगाडा होईल याची वसंतला खात्री होती, कारण मीराचंही शिक्षण कसंबसं आठवीपर्यंत झालं होतं. तो धावत जाऊन तिला म्हणाला, 'ताई, मला सडकेवर कागद गवसला. त्यावर

काय लिहिलंय बग, काईच कळत नाईये.'

पोराचं शिक्षण अर्धवट राहायची भीती ताराच्या मनात आल्यानं तिनं शंकरला बोलतं केलं. 'पोराचं शिक्षण तोडलं तुमी, कामाला हातभार लागतो...पण त्याच्या आयुष्याचं काय?' 'अगं व्हईल समदं, आता कुटं गाडी जरासी रुळावर आलीय.' घाव घातलेला ऊस ताराकडे देत शंकर बोलला.

मीरानं डोक्यावरील मोळी खाली ठेवली. मीरा वसंतच्या हातातील कागद पाहू लागली. वसंत

उत्कंठतेनं मीराकडे बघत होता. 'ही वळ व्हय? हे तर संस्कृतमधलं वाक्य हाय. 'तमसो मा ज्योतिर्गमय' असं लिहिलंय,' मीरा म्हणाली. 'म्हणजे काय गं ताई?' वसंतनं विचारलं. 'तमसो मा ज्योतिर्गमय, म्हंजी अंधारातून उजेडाकडं,' मीरानं सांगून टाकलं. 'म्हंजे ग ताई?' पुन्हा वसंतनं विचारलं. 'आता तुला कसं सांगू? हे बघ वश्या, तुला संस्कृतमधलं वाक्य वाचता आलं न्हाई म्हंजी अंधार, अन् पुढल्या वर्गात जाऊन शिकलास तर ...' मीराचं बोलणं पुरं व्हायच्या आतच 'तर काय व्हईल?' वसंतनं विचारलं. 'तर वाचता येईल म्हंजी उजेड, म्हंजी अंधारातून प्रकाशाकडं,' असं म्हणत मीरा माघारी फिरली. तितक्यात वसंतनं मीराचा हात धरून थांबवत म्हटलं, 'अगं, पण दादानंच शिक्षण तोडलं तवा वाचायला तरी कसं येणार? ताई, काही झालं तरी मी शिकणारच.' त्यांचं हे बोलणं ऐकून

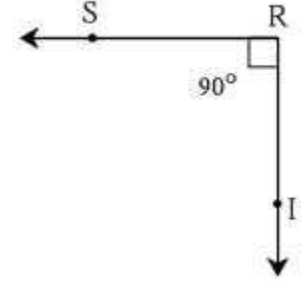
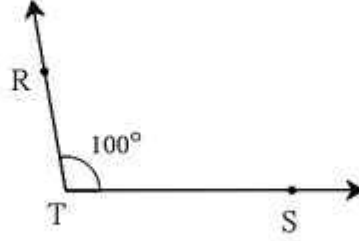
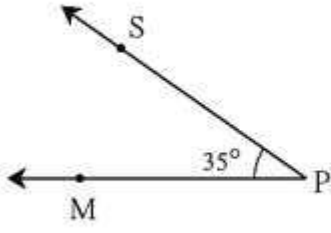
✚ कोनांची एकरूपता समजून घ्या.

सराव

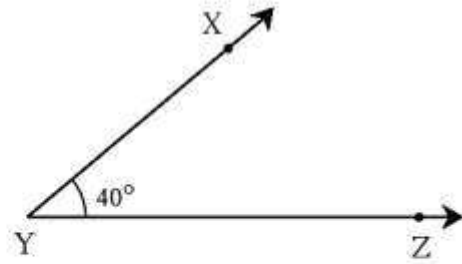
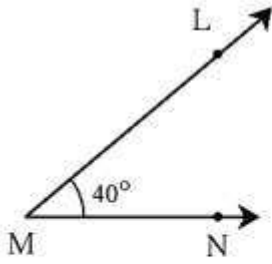
टेस्ट
मोडवा

1

भौमितिक रचना

कृती

आकृतीत दाखवल्याप्रमाणे 40° चे $\angle LMN$ व $\angle XYZ$ हे दोन कोन काढा. एक पारदर्शक कागद $\angle LMN$ वर ठेवून बिंदूच्या नावांसह कोनाच्या भुजा गिरवा. पारदर्शक कागद उचलून मिळालेला कोन $\angle XYZ$ वर ठेवा. बिंदू M बिंदू Y वर, किरण MN किरण YZ वर ठेवून किरण ML हा किरण YX वर पडतो हे अनुभवा. यावरून समान मापांचे कोन एकरूप असतात हे समजते. कोनांची एकरूपता भुजांच्या लांबीवर अवलंबून नसते. कोनांची एकरूपता कोनांच्या मापांवर अवलंबून असते. $\angle LMN$ व $\angle XYZ$ एकरूप आहेत हे $\angle LMN \cong \angle XYZ$ असे लिहितात.

हे मला समजले.

- ज्या कोनांची मापे समान असतात, ते कोन एकरूप असतात.

☞ जर $\angle LMN \cong \angle XYZ$ तर $\angle XYZ \cong \angle LMN$

☞ जर $\angle LMN \cong \angle ABC$ आणि $\angle ABC \cong \angle XYZ$ तर $\angle LMN \cong \angle XYZ$

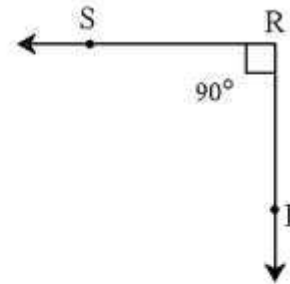
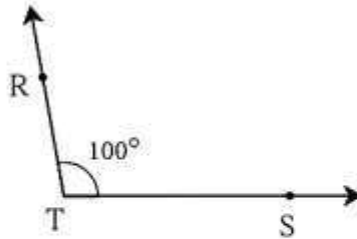
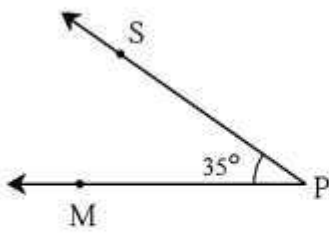
चला, चर्चा करूया.

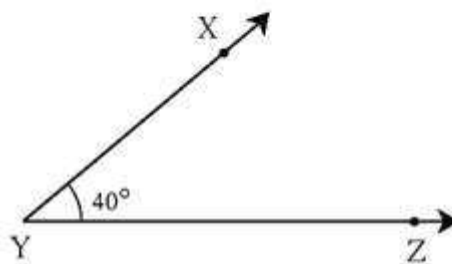
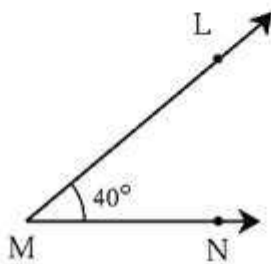
- घड्याळात किती वाजले आहेत ?
- दोन काट्यांमध्ये किती अंश मापाचा कोन झाला आहे ?
- या कोनाशी एकरूप कोन घड्याळाच्या काट्यांमध्ये आणखी किती वाजता असतो ?

Understand the congruence of segment.

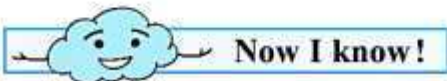
सराव

Activity

Draw two angles $\angle LMN$ and $\angle XYZ$ of 40° each as shown in the figure. Trace the arms of $\angle LMN$ and the names of the points on a transparent paper. Now lift the transparent paper and place the angle you obtain on $\angle XYZ$. Observe that if point M is placed on Y and ray MN on ray YZ, then ray ML falls on ray YX. We can infer that angles of equal measure are congruent. The congruence of angles does not depend on the length of their arms. It depends upon the measures of those angles. That $\angle LMN$ is congruent with $\angle XYZ$ is written as $\angle LMN \cong \angle XYZ$.

Two angles with equal measures are congruent to each other.

- ☞ If $\angle LMN \cong \angle XYZ$ then $\angle XYZ \cong \angle LMN$.
- ☞ If $\angle LMN \cong \angle ABC$ and $\angle ABC \cong \angle XYZ$ then $\angle LMN \cong \angle XYZ$.

- (1) What time does this clock show?
- (2) What is the measure of the angle between its two hands?
- (3) At which other times is the angle between the hands congruent with this angle?

✚ Read and enact. (वाचा आणि कृती करा.)

Game
6

Questions Race

- Write one meaningful question each beginning with the following words. The first one to do so is the winner! You must use new ideas in each question.

Who?
What?
Where?
When?
Why?
How?

Are?
Is?
Have?
Has?
Do?
Does?

Aren't they?
Isn't he?
Don't you?
Doesn't she.....?
Can't we?
Won't you?

Can?
Will?
May?
Could.....?
Did?

Game
7

Mirror, mirror, on the wall.

- Within five minutes, write down as many sentences as you can, replacing the words in the boxes with those given below each box. Translate your sentences into your mother tongue and have fun!

I am watching my face in my mirror.

We are
You are
He is
She is
It is
They are

our faces
your face/s
his face
her face
its face
their faces

our
your
his
her
its
their

The teacher should get the students to demonstrate their sentences with the help of mirrors to add to the fun.

✚ वाचा व समजून घ्या .

वजीर व उत्तम प्रशासक होता. त्याने बहमनी राज्यास आर्थिक सामर्थ्य प्राप्त करून दिले. सैनिकांना जहागिरी देण्याऐवजी रोख पगार देण्यास सुरुवात केली. सैन्यामध्ये शिस्त आणली. जमीन महसूल व्यवस्थेत सुधारणा केली. बिदर येथे अरबी व फारसी विद्वानांच्या अभ्यासासाठी मद्रसा स्थापन केली.

महमूद गावाननंतर बहमनी सरदारांमध्ये गटबाजी वाढीस लागली. विजयनगर व बहमनी यांच्यातील संघर्षाचा बहमनी राज्यावर प्रतिकूल परिणाम झाला. विविध प्रांतांतील अधिकारी अधिक स्वतंत्र वृत्तीने वागू लागले. बहमनी राज्याचे विघटन झाले. त्यातून चन्हाडची इमादशाही, बिदरची बरीदशाही, विजापूरची आदिलशाही, अहमदनगरची निजामशाही व गोवळकोंड्याची कुतुबशाही अशी बहमनी राज्याची पाच शकले झाली.

मुघल सत्ता

इ.स.१५२६ मध्ये दिल्ली येथील सुलतानशाही संपुष्टात आली. तेथे मुघल सत्तेची स्थापना झाली.

बाबर : बाबर हा मुघल सत्तेचा संस्थापक होय. तो मध्य आशियातील सध्याच्या उझबेकिस्तानमध्ये असलेल्या फरघाना राज्याचा राजा होता. भारतातील संपत्ती संबंधीचे वर्णन त्याने ऐकलेले होते, म्हणून त्याने भारतावरील स्वारीची आखणी केली.

दिल्लीमध्ये त्या वेळी इब्राहीम लोदी हा सुलतान राज्यकारभार करत होता. सुलतानशाहीतील पंजाबच्या प्रदेशात दौलतखान लोदी हा प्रमुख अधिकारी होता. इब्राहीम लोदी आणि दौलतखान लोदी यांच्या संबंधामध्ये संघर्ष निर्माण झाला. दौलतखानाने भारतावर आक्रमण करण्यासाठी बाबराला निमंत्रित केले. ही संधी साधून बाबराने भारतावर आक्रमण केले. बाबराच्या आक्रमणास प्रतिकार करण्याकरिता इब्राहीम लोदी सैन्य घेऊन निघाला. २१ एप्रिल १५२६ या दिवशी पानिपत या ठिकाणी त्याची बाबराबरोबर लढाई झाली. या लढाईमध्ये बाबराने भारतात प्रथमच तोफखान्याचा प्रभावी उपयोग केला. त्याने इब्राहीम लोदीच्या सैन्याचा पराभव केला. ही

'पानिपतची पहिली लढाई' होय.

या लढाईनंतर मेवाडच्या राणासंगाने राजपूत राजांना एकत्र आणले. बाबर आणि राणासंग यांच्यामध्ये खानुआ या ठिकाणी लढाई झाली. या लढाईत बाबराचा तोफखाना आणि त्याचे राखीव सैन्य यांनी प्रभावी कामगिरी केली. राणासंगाच्या सैन्याचा पराभव झाला. इ.स.१५३० मध्ये बाबराचा मृत्यू झाला.

माहीत आहे का तुम्हांला ?

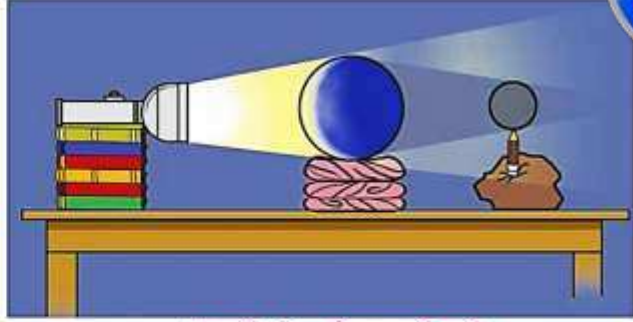
बाबरानंतर हुमायून (इ.स.१५३० ते इ.स.१५३९ व इ.स.१५५५ ते इ.स.१५५६) गादीवर आला. हुमायूनच्या कारकिर्दीत शेरशाहाने त्याचा पराभव केला व दिल्लीच्या गादीवर सूर घराण्याची स्थापना केली. हुमायूननंतर अकबर (इ.स.१५५६ ते इ.स.१६०५) गादीवर आला. अकबर व हेमू यांच्यात इ.स.१५५६ मध्ये पानिपत येथे लढाई झाली. ही पानिपतची दुसरी लढाई होय. संपूर्ण भारत आपल्या एकछत्री अमलाखाली आणण्याची त्याची महत्त्वाकांक्षा होती. अकबरानंतर जहांगीर (इ.स.१६०५ ते इ.स.१६२८) हा सम्राट झाला. त्याच्या कारकिर्दीत त्याची पत्नी नूरजहान हिने प्रभावी कामगिरी बजावली. जहांगीरानंतर शाहजहान (इ.स.१६२८ ते इ.स.१६५८) सम्राट झाला. शाहजहाननंतर औरंगजेब (इ.स.१६५८ ते इ.स.१७०७) हा दीर्घकाळ सम्राट होता. त्याच्या मृत्यूनंतर मुघल साम्राज्य खिळखिळे झाले.

अकबर हा मुघल घराण्यातील सर्वांत कर्तबगार राजा होय. अकबराने भारत स्वतःच्या एकछत्री अमलाखाली आणण्याचा प्रयत्न केला. तेव्हा त्याला विरोध झाला. महाराणा प्रताप, चांदबिबी, राणी दुर्गावती यांनी अकबराविरुद्ध केलेला संघर्ष उल्लेखनीय आहे.

टैस्ट
मोडवा

पाठ वाचा व समजून घ्या. सराव

- ❖ आता या चेंडूच्या मागे १० ते १५ सेमीवर एक मोठा प्लॉस्टिकचा किंवा रबराचा चेंडू ठेवा. या चेंडूला पृथ्वी माना. त्यावरदेखील मध्यभागी पेन्सिलने वर्तुळ काढा. या वर्तुळाला विषुववृत्त समजा.
- ❖ हा चेंडू टेबलावर स्थिर ठेवण्यासाठी शाळेत उपलब्ध असलेल्या रबरी रिंगचा किंवा चुंबळीचा आधार म्हणून वापर करा.
- ❖ विषुववृत्तासमोर चंद्रावर काढलेले वर्तुळ येईल, अशी मांडणी करा.
- ❖ आता सूर्य म्हणून विजेरी घ्या. ती साधारणतः एक फूट अंतरावर चंद्राच्या सरळरेषेत आडवी धरा.
- ❖ विजेरीचा प्रकाश चंद्रावर टाका. आकृती २.७ पहा.
- ❖ चंद्राच्या पृथ्वीवर पडणाऱ्या सावलीचे निरीक्षण करून सूर्य ग्रहणाची स्थिती समजून घ्या.

आकृती २.९ : चंद्रग्रहणाची कृती

जरा डोके चालवा !

- ❖ सूर्यग्रहणाच्या दिवशी पृथ्वीवरील कोणत्या भागातून ग्रहण दिसणार नाही ?
- ❖ कंकणाकृती आणि खग्रास असे सूर्यग्रहण एकाच वेळी होऊ शकते काय ?
- ❖ चंद्रग्रहण कंकणाकृती का दिसणार नाही ?
- ❖ चंद्रावर गेल्यास तुम्हांला कोणकोणती ग्रहणे दिसू शकतील ?
- ❖ इतर ग्रहांमुळे होणारी सूर्यग्रहणे आपण का पाहू शकत नाही ?

चंद्रग्रहण :

चंद्र आपल्या परिभ्रमण मार्गावरून जाताना जेव्हा पृथ्वीच्या छायेत प्रवेश करतो, तेव्हा चंद्रग्रहण घडून येते. अशावेळी चंद्र व सूर्य यांच्या दरम्यान पृथ्वी एकाच पातळीत असणे आवश्यक असते. पौर्णिमेच्या रात्री चंद्राचा प्रदक्षिणा मार्ग पृथ्वीच्या दाट सावलीतून जातो. त्यामुळे चंद्र पूर्णपणे झाकला जाऊन खग्रास चंद्रग्रहण होते, तर काही वेळा चंद्र काहीसा झाकला गेल्यामुळे खंडग्रास चंद्रग्रहण होते. (आकृती २.८ पहा.)

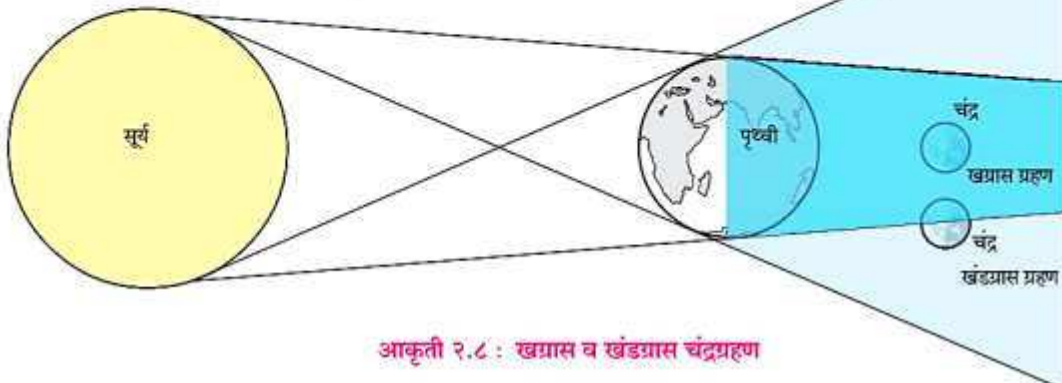
करून पहा.

- ❖ सूर्यग्रहणासाठी वापरलेले साहित्य आकृती २.९ प्रमाणे मांडा आणि चंद्रग्रहणाची स्थिती समजून घ्या.

जरा विचार करा !

- ❖ ज्या अमावास्येला सूर्यग्रहण होत नाही, तेव्हा चंद्राला सावलीच नसते का ?

आकृती २.८ : खग्रास व खंडग्रास चंद्रग्रहण

✚ पाठ वाचा व समजून घ्या.

2. वनस्पती : रचना व कार्ये

थोडे आठवा.

1. परिसरातील विविध वनस्पती आपणांस कशामुळे सहज ओळखता येतात ?
2. वनस्पतींचे विविध अवयव कोणते ?

वेगवेगळ्या वनस्पतींचे मूळ, खोड, पाने, फुले, फळे इत्यादी वेगवेगळी असतात. या विशेष गुणधर्मांचा वापर करून आपण वनस्पतींना ओळखतो. आपण वनस्पतीच्या या अवयवांची आता सविस्तर ओळख करून घेऊया.

मूळ (Root)

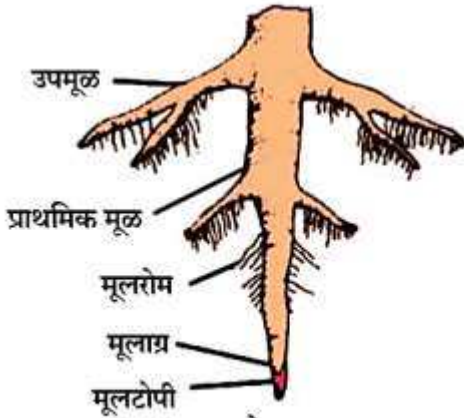

करून पहा.

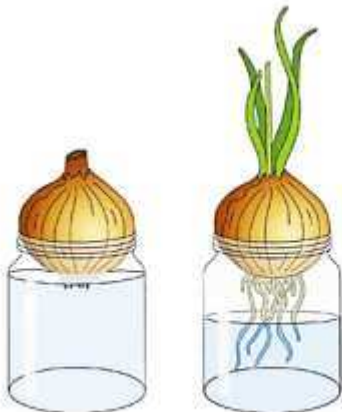
1. काचेच्या चंचुपात्रात वर्तमानपत्राचा बोळा ठेवा. पाणी शिंपडून बोळा ओलसर करा. काच आणि कागद यांमध्ये भिजवलेले हरभरे / मटकीचे दाणे ठेवा. दोन-तीन दिवसांनी बियांमध्ये होणाऱ्या बदलांची नोंद करा.

2.1 मूळनिर्मिती

2.2 सोटमूळ

2.3 तंतुमय मुळे

बीच्या आतून जमिनीच्या दिशेने वाढणाऱ्या भागास आदिमूळ (Radicle), तर जमिनीच्या वर वाढणाऱ्या भागास अंकुर (Plumule) म्हणतात.

आदिमुळापासून बनलेल्या मुळाची वाढ जमिनीखाली होते. मुळाचा जमिनीलगतचा भाग जाडसर असतो. पुढे तो निमुळता होत जाऊन टोकदार होतो. जमिनीखाली आधारासाठी वाढणाऱ्या वनस्पतींच्या या अवयवास मूळ म्हणतात.

जमिनीमध्ये काही वनस्पतींच्या मुळांना उपमुळे फुटतात व ती तिरपी वाढून जमिनीत दूरवर पसरतात. मुळे झाडाला आधार देतात. अशा प्रकारच्या मुळांना सोटमूळ (Tap root) असे म्हणतात.

मुळांच्या टोकांच्या भागांवर केसासारखे धागे असतात. त्यांना मूलरोम (Root hair) म्हणतात. मुळाच्या टोकाचा भाग नाजूक असतो. मुळाची वाढ याच भागात होत असते. त्याला इजा होऊ नये म्हणून त्यावर टोपीसारखे आवरण असते. त्याला मूलटोपी (Root cap) म्हणतात.

2. काचेच्या बरणीत पाणी घेऊन त्याच्या तोंडावर एक कांदा, त्याची मुळे पाण्याच्या दिशेत राहतील, असा ठेवा. आठ दिवस वाढणाऱ्या मुळांचे निरीक्षण करा.

खोडापासून फुटणाऱ्या तंतूसारख्या मुळांना तंतुमय मुळे (Fibrous roots) म्हणतात.

मुळांचे सोटमूळ व तंतुमय मूळ हे दोन प्रमुख प्रकार असून द्विविदल वनस्पतींमध्ये सोटमूळ असते, तर एकदल वनस्पतींमध्ये तंतुमय मुळे असतात.

2. Plants : Structure and Function

Read and solve.

Let's recall.

1. What helps us to easily identify the plants around us?
2. Which are the various parts of plants?

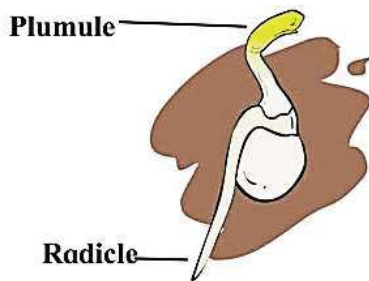
The root, stem, leaves, flowers, fruits, etc. of different plants are different. We can identify plants with the help of these different characteristics. Let us now acquaint ourselves with these plant organs in greater detail.

Root

Try this.

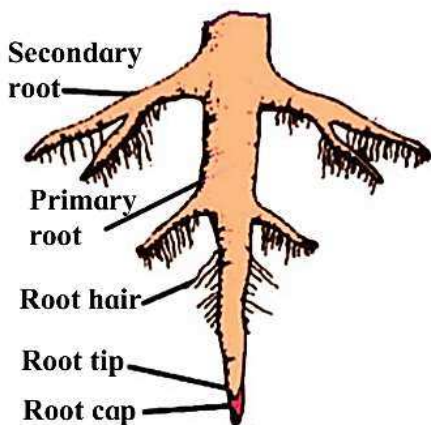
1. Keep a moistened ball of crumpled paper in a conical flask. Place some soaked *moth* beans/gram seeds in the flask between the paper and the glass wall. Observe and note the changes in the seeds in two or three days.

2.1 Formation of root

The part that grows from inside the seed towards the soil is called the **radicle** and the part that grows above the soil is called the **plumule**.

The root that forms from the radicle, grows into the ground. The root is thick near the ground and gradually tapers to a pointed end. This part of the plant growing below the soil for support is called 'root'.

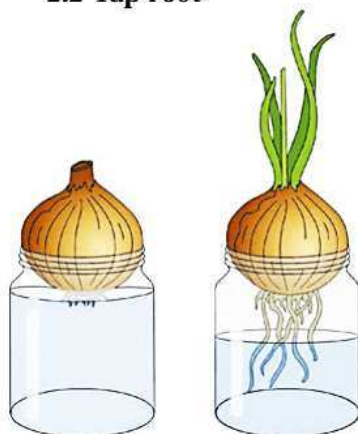
2.2 Tap root

Roots of some plants produce secondary roots; that grow obliquely and spread far and wide in the soil. Roots support the plant. This type of root is called a **tap root**.

Roots bear hair-like processes near the root tips. These are **root hairs**. The root tip is delicate. This is the region of the growth of the root. The tip is covered by cap-like structure called the **root cap**. The root-cap protects the root-tip from injuries.

(2) Take a glass jar and fill three-quarters of it with water. Place an onion on the mouth of the jar in such a way that its roots are towards the water. Observe the growth of the roots for eight days.

Thread-like or fibre-like roots arising from the stem are called **fibrous roots**.

2.3 Fibrous roots

Thus, there are two main types of roots : tap roots and fibrous roots. Dicotyledonous plants have tap roots while monocotyledonous plants have fibrous roots.

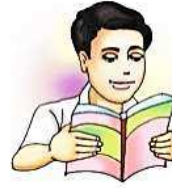
(3) Sow the seeds of plants like mustard, sorghum (jowar), maize (corn), pea, coriander, etc. in an earthen pot. Cultivate the plant for eight days. Once the plants grow 15 to 20 cm high, uproot them

खोजबीन

आसपास के पेड़-पौधों के नामों का वर्गीकरण करो :

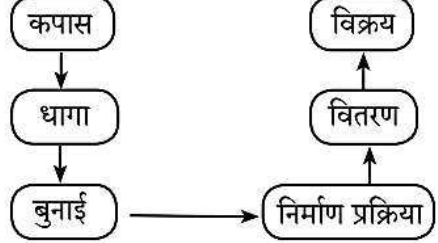
छोटे	मध्यम	बड़े

वाचन जगत से

ट्रिप्टाज

संकेत स्थल पर जाकर महाराष्ट्र राज्य के खादी ग्रामोद्योग की जानकारी पढ़ो और मुद्दों के आधार पर भाषण तैयार करो :

सदैव ध्यान में रखो

प्रत्येक परिस्थिति का सामना हँसते हुए करना चाहिए ।

१. रिक्त स्थान की पूर्ति करो :

- (क) रात में उनपर ----- चाँद भी, एक ही-सी ----- है डालता ।
- (ख) प्यार डूबी तितलियों के ----- कतर, भौर का है वेध देता -----तन ।

२. एक वाक्य में उत्तर लिखो :

- (च) फूल किनको गोद में लेता है ?
- (छ) बड़प्पन की कसर रह जाने पर क्या काम नहीं देती ?
- (ज) कौन एक-सा बरसता है ?
- (झ) फूल किसको रस पिलाता है ?

भाषा की ओर

निम्नलिखित वर्णों से समानार्थी और विरुद्धार्थी शब्दों की जोड़ियाँ ढूँढो और अपने वाक्यों में प्रयोग करके कॉपी में लिखो :

पुष्प = फूल

रात × दिन

----- = -----

----- × -----

----- = -----

----- × -----

----- = -----

----- × -----

ह य रा स्त ा ल
 अ न ब उ मा
 मे ष्प द न द छो डा
 ज पा व बा प स फू नी
 त दि टा म्मा पु वा

माझा ऑनलाईन अभ्यास

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास - प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सातवी मराठी	सातवी गणित	सेमी गणित	सातवी इंग्रजी	सातवी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सातवी भूगोल	सातवी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सातवी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे

वेब स्रोत- 'ई-बालभारती'

सौजन्य- जिल्हा परिषद कोल्हापूर

<https://www.gurumauli.in>